

SZW

Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

Stand van zaken
van de sociale zekerheid

OVERZICHT
I JANUARI 2009

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Premieoverzicht	4
Algemene kinderbijslagwet (AKW)	6
Algemene ouderdomswet (AOW)	7
Algemene nabestaandenwet (ANW)	9
Ziektewet (ZW)	11
Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)	12
Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)	14
Werkloosheidswet (WW)	15
Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ)	16
Zwangerschaps- en bevallingsuitkering voor zelfstandigen (ZEZ-regeling)	17
Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong)	18
Tegemoetkoming onderhoudskosten thuiswonende gehandicapte kinderen (TOG)	20
Toeslagenwet (TW)	21
Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	22
Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	24
Wet werk en bijstand (WWB)	26
Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	29
Zorgverzekeringswet (ZVW)	31
Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ)	32
Uw uitkering in het buitenland	33
Bezwaar en beroep	34
Meer informatie	35

Inleiding

Iedereen die in Nederland woont, valt verplicht onder de volksverzekeringen. Ook wie hier werkt en daardoor loonbelasting betaalt, is verzekerd. Werknemers in loondienst zijn verplicht verzekerd voor de werknemersverzekeringen.

Wie niet verplicht verzekerd is, kan onder voorwaarden voor bepaalde risico's een vrijwillige verzekering afsluiten. Hierover kunt u meer informatie krijgen bij de betrokken uitvoeringsinstanties. Naast sociale verzekeringen zijn er sociale voorzieningen, die een ontoereikend (gezins)inkomen aanvullen tot het sociaal minimum voor een bepaalde leefsituatie. De in deze brochure genoemde Toeslagenwet, Wajong, IOAW, IOAZ, WWB en WWIK zijn zulke sociale voorzieningen.

Mensen die hier niet rechtmatig verblijven, vallen niet onder de sociale verzekeringen en voorzieningen.

Leefsituatie/partnerbegrip

In alle socialezekerheidswetten worden twee ongehuwd samenwonenden gelijkgesteld met gehuwden. Dit geldt ook voor twee samenwonende broers of zussen en voor het samenwonen van een grootouder en een kleinkind. Wie samenwoont met ouder of kind wordt als alleenstaande beschouwd (behalve in bepaalde bijstandsituaties). Ook gehuwden die duurzaam gescheiden van elkaar leven worden als alleenstaand beschouwd, uiteraard tenzij ze met een ander samenwonen. Een alleenstaande ouder is iemand die een kind onder de 18 jaar in zijn huishouden heeft, voor wie hij kinderbijslag ontvangt.

In verband met de leesbaarheid zijn formuleringen als 'hij of zij' zoveel mogelijk achterwege gelaten. Waar 'hij' staat wordt ook 'zij' bedoeld.

Voor informatie over uitkeringen en uitkeringsbedragen vóór 1 januari 2009 kunt u terecht op de internetsite van het ministerie: www.szw.nl.

Premieoverzicht

Premies per 1 januari 2009	Volksverzekeringen (premieafdracht aan belastingdienst)		
	AOW	ANW	AWBZ
premie (%)			
werkgever	-	-	-
werknemer	17,90	1,10	12,15

De premies worden - in één bedrag met de loonbelasting - geheven over een belastbaar inkomen uit werk en woning. Hierbij geldt voor iedereen een algemene heffingskorting. Afhankelijk van de situatie zijn verschillende heffingskortingen mogelijk.

Premies per 1 januari 2009	Werknemersverzekeringen (premieafdracht aan belastingdienst)						
	WAO/ WIA- basis- premie	WAO- Uniforme Reken- premie	WGA Gedif. Reken- premie	WW (Awf) ¹⁾	WW (Sfn)	KO Verplichte bijdrage kinder opvang	ZVW
premie (%)							
werkgever	5,70	0,15	0,47	4,15	1,07 ²⁾	0,34	6,90
werknemer	-	-	-	-	-	-	-

¹⁾ Marginale premiepercentage Algemeen Werkloosheidsfonds (AWf-premie) vanaf franchise € 63,- per dag

²⁾ Gemiddelde sectorpremie

Het maximum premieloon werknemersverzekeringen is € 183,15 per dag (€ 47.802,12 op jaarbasis).

Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) / Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)

- De premie bestaat uit drie gedeelten:
  - de *basispremie* die voor alle werkgevers gelijk is;
  - de *uniforme WAO-premie* die is vastgesteld op **0,15%**
  - de *gedifferentieerde WGA-premie* die op individuele basis geheven wordt. De rekenpremie die UWV heeft vastgesteld is voor 2009 **0,47%**.
- Werkgevers die ervoor gekozen hebben het WAO-risico en het WGA-risico zelf te dragen, betalen alleen de basispremie WAO/WIA. Deze werkgevers hebben ervoor gekozen om het financiële risico op gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid van hun werknemers helemaal zelf te dragen of onder te brengen bij een private verzekeraar of bij UWV;
- Een werkgever die arbeidsgehandicapten (her-)plaatst of ouderen in dienst heeft, kan premiekortingen krijgen;
- De WAO/WIA-premie wordt betaald over ten hoogste **€ 3.983,51** per maand.

Werkloosheidswet (WW)

- De WW-premie bestaat uit meer delen:
  - een deel dat ten gunste komt van het Algemeen Werkloosheidsfonds (Awf);
  - een deel dat ten gunste komt van het Sectorfonds en;
  - een opslag op de sectorpremies als bijdrage in de kosten voor de kinderopvang;
- De WW-premie wordt betaald over ten hoogste **€ 3.983,51** per maand.
- Bij overheidswerkgevers geldt een andere wijze van premieheffing.

Zorgverzekeringswet (ZVW)

Naast de nominale premie ZVW moet iedere verzekeringsplichtige een inkomensafhankelijke bijdrage leveren. Deze inkomensafhankelijke bijdrage ZVW (2009: 6,9%) wordt vergoed door de werkgever. De werknemer moet echter wel weer loonbelasting / premie volksverzekering over deze vergoeding betalen. Verzekerden zonder werkgever(svergoeding) zijn een inkomensafhankelijke bijdrage verschuldigd van 4,8%.

De maximum premie-inkomensgrens voor de Zorgverzekeringswet is:

€ 124,01 per dag

€ 2.697,42 per maand

€ 32.369,- per jaar

Algemene kinderbijslagwet (AKW)

De Algemene Kinderbijslag Wet (AKW) biedt ouders een tegemoetkoming in de kosten die het opvoeden en verzorgen van kinderen tot 18 jaar met zich mee brengt.

Wie komt ervoor in aanmerking?

Ouders van kinderen tot 18 jaar hebben recht op kinderbijslag. De hoogte van de kinderbijslag hangt af van de leeftijd van het kind. Voor kinderen geboren voor 1 januari 1995 telt ook de gezinsgrootte mee.

Afhankelijk van het uit- of thuiswonend zijn van het kind, de eventuele inkomsten uit arbeid van het kind en in bepaalde gevallen de hoogte van de onderhoudsbijdrage, telt een kind voor één of twee kinderbijslagkinderen.

Hoe hoog is de kinderbijslag?

Ieder half jaar worden de kinderbijslagbedragen aangepast aan de ontwikkeling van de prijzen. Per 1 januari 2009 gelden in de kinderbijslag de volgende bedragen per kind per kwartaal:

Kinderen geboren vóór 1 januari 1995

Voor kinderen van 12 t/m 17 jaar in gezinnen met

1 kind	€	278,55
2 kinderen	€	313,25
3 kinderen	€	324,81
4 kinderen	€	350,23
5 kinderen	€	365,47
6 kinderen	€	375,64
7 kinderen	€	382,90
8 kinderen	€	396,22
9 kinderen	€	406,57
10 kinderen	€	414,85

Kinderen geboren op of na 1 januari 1995

Voor kinderen van:

0 t/m 5 jaar	€	194,99
6 t/m 11 jaar	€	236,77
12 t/m 17 jaar	€	278,55

Kinderbijslag aanvragen

Ouders ontvangen de aanvraagformulieren vanzelf thuis. Binnen Nederland geeft de gemeente de gegevens van de ouders en die van de baby na de aangifte door aan de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

Wie niet in Nederland woont, of pas net met het gezin naar Nederland is gekomen, moet zelf een aanvraagformulier opvragen bij de SVB.

Algemene ouderdomswet (AOW)

De Algemene Ouderdomswet (AOW) is een basispensioenvoorziening voor mensen die 65 jaar of ouder zijn. Daarnaast kent de AOW een partnertoeslag voor AOW'ers waarvan de partner jonger dan 65 jaar is en geen of weinig inkomen heeft.

Verplicht verzekerd

Iedereen die rechtmatig in Nederland woont, is tussen het 15e en 65e levensjaar verplicht verzekerd voor de AOW. Er bestaat geen onderscheid tussen mannen en vrouwen of werkenden en niet-werkenden. Ook als u niet in Nederland woont, maar hier wel werkt en op grond daarvan onder de loonbelasting valt, bent u verzekerd.

Wanneer AOW?

AOW gaat in op de eerste dag van de maand waarin iemand 65 wordt. Het AOW-pensioen wordt aan het einde van iedere maand betaald. Het recht op AOW-pensioen eindigt op de eerstvolgende dag na overlijden. Het AOW-bedrag hangt af van de woonsituatie en hoeveel jaren iemand voor de AOW verzekerd is geweest.

Hoe hoog is de AOW?

Bruto maandbedragen per 1 januari 2009	AOW	Vakantie-toeslag
alleenstaande	€ 1.001,94	€ 56,50
alleenstaande ouder met kind tot 18 jaar	€ 1.271,82	€ 72,65
gehuwd / samenwonend (dus beide partners 65 jaar of ouder)	€ 686,78	€ 40,36
gehuwd / samenwonend zonder partnertoeslag (partner jonger dan 65 jaar)	€ 686,78	€ 40,36
gehuwd / samenwonend met volledige partnertoeslag ¹⁾ (partner jonger dan 65 jaar)	€ 1.373,56	€ 80,72

¹⁾ Als de partner meer verdient dan € 1.237,35 bruto, ontvangt u geen toeslag meer.

Als het AOW-pensioen is ingegaan vóór 1 februari 1994 en de partner is nog geen 65 jaar, dan gelden de volgende bedragen:

Bruto maandbedragen per 1 januari 2009	AOW	Vakantie-toeslag
gehuwd / samenwonend <i>(partner jonger dan 65 jaar)</i>	€ 1.001,94	€ 56,50

Let op!

- De bedragen die hier genoemd worden, zijn volledige AOW-uitkeringen. Wie pas later in Nederland is komen wonen of een aantal jaren in het buitenland heeft gewoond, zal waarschijnlijk een lagere uitkering krijgen. Voor ieder jaar 2% minder AOW.
- De genoemde bedragen zijn bruto maandbedragen. De Sociale Verzekeringsbank houdt belasting en premies in op het pensioen en ook de inkomensafhankelijke bijdrage voor de zorgverzekering.
- De vakantietoeslag bouwt u per maand op en ontvangt u in mei.

Tegemoetkoming

Naast het AOW-pensioen heeft iedere AOW'er recht op een tegemoetkoming. Deze AOW-tegemoetkoming is in 2009 bruto **€ 36,45** per maand.

Wanneer partnertoeslag?

Is de partner nog geen 65 jaar, dan hebt u recht op een toeslag. Die toeslag wordt alleen uitgekeerd als de jongste partner geen of weinig eigen inkomen heeft. Er wordt daarbij alleen gekeken naar het inkomen uit arbeid (een baan), of inkomen in verband met arbeid (een sociale uitkering of VUT). De toeslag stopt zodra de partner 65 jaar wordt en een eigen AOW-pensioen ontvangt.

Partner buiten Nederland gewoond of gewerkt

Als de partner buiten Nederland gewoond of gewerkt heeft, is hij of zij meestal niet verzekerd voor de AOW. Voor elk jaar dat de partner niet verzekerd is, gaat er 2% van de toeslag af.

Toeslag vervalt in 2015

Voor wie 65 jaar wordt op of na 1 januari 2015 is geen toeslag meer mogelijk.

Aanvragen AOW

Wie in Nederland staat ingeschreven bij de gemeente krijgt automatisch zes maanden voor de 65e verjaardag een brief thuis gestuurd, waarin staat hoe de AOW aangevraagd kan worden bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

Algemene nabestaandenwet (ANW)

Als een echtgenoot, partner of ouder komt te overlijden, dan heeft dit financiële consequenties voor partner en/of kinderen. Op grond van de Algemene nabestaandenwet (Anw) kunnen nabestaanden in aanmerking komen voor een nabestaandenuitkering. Ook weeskinderen komen in aanmerking voor een uitkering.

Wie komt ervoor in aanmerking?

Nabestaanden komen in aanmerking voor een ANW-uitkering als hij of zij aan de volgende voorwaarden voldoet:

- Nabestaanden is jonger dan 65 jaar;
- De partner was op de datum van overlijden verzekerd voor de ANW. Doorgaans is iedere inwoner van Nederland automatisch verzekerd voor de ANW.
- Nabestaande is vóór 1950 geboren, óf
- verzorgt één of meer kinderen onder de 18 jaar, óf
- is voor minstens 45% arbeidsongeschikt.

Halfwezenuitkering

Als u een of meer kinderen tot 18 jaar, van wie één ouder is overleden, in uw huishouden verzorgt, hebt u recht op een halfwezenuitkering. Hoeveel kinderen u verzorgt maakt voor de hoogte van de uitkering niet uit.

Wezenuitkering

Recht op wezenuitkering heeft een kind, van wie beide ouders zijn overleden (tot 16 jaar, bij invaliditeit tot 18 jaar en als een kind studeert tot 21 jaar).

ANW en andere inkomsten

De hoogte van de ANW-uitkering is afhankelijk van uw inkomen. Inkomen in verband met (vroegere) arbeid (bijvoorbeeld een WAO-, WIA- of WW-uitkering) wordt er geheel van afgetrokken. Van inkomen uit arbeid (loon, winst, VUT, vervroegd pensioen of een bovenwettelijke uitkering) blijft een deel buiten beschouwing: 50 procent van het minimumloon plus een derde deel van wat u boven dit bedrag verdient. Daardoor wordt bij een inkomen uit arbeid van bruto **€ 690,60** de nabestaandenuitkering nog volledig uitbetaald. Is het inkomen hoger, dan wordt de nabestaandenuitkering lager.

Voor de ANW tellen de volgende inkomsten niet mee:

- vermogen;
- inkomen uit vermogen (bijvoorbeeld kamerverhuur);
- een uitkering uit verzekeringspolissen;
- een uitkering uit een particulier of collectief afgesloten nabestaandenpensioen;
- rente-inkomsten.

Overgangsregeling

Nabestaanden die vóór 1 juli 1996 AWW-gerechtigd (Algemene Weduwen- en Wezenwet) waren, vallen onder een overgangsregeling. Neem voor meer informatie contact op met SVB.

Hoe hoog is de uitkering?

Bruto maandbedragen per 1 januari 2009	ANW	Vakantietoeslag
nabestaandenuitkering	€ 1.068,98	€ 68,22
halfwezenuitkering	€ 244,26	€ 19,48
wezen tot 10 jaar	€ 342,07	€ 21,83
wezen van 10 tot 16 jaar	€ 513,11	€ 32,75
wezen van 16 tot 21 jaar ¹⁾	€ 684,15	€ 43,66

¹⁾ Op grond van een overgangsregeling eventueel tot 27 jaar.

Tegemoetkoming

Als u in aanmerking komt voor een nabestaanden-, wezen-, of halfwezenuitkering, krijgt u ook een tegemoetkoming als aanvulling op deze uitkering van **€ 16,78** bruto per maand.

Aanvragen ANW

Als een persoon die in Nederland is ingeschreven komt te overlijden krijgt de huwelijkspartner, geregistreerd partner of wees (jonger dan 21 jaar) binnen twee weken een brief van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) over de nabestaandenuitkering. Woonde de overledene niet in Nederland of was er geen sprake van huwelijk of geregistreerd partnerschap, dan hebt u als nabestaande mogelijk toch recht op een uitkering. Neem contact op met de Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor meer informatie.

Wanneer stopt de ANW-uitkering?

De ANW-uitkering stopt als u niet meer aan de voorwaarden voldoet. Dit is in de volgende gevallen:

- U wordt 65 jaar. U krijgt dan een uitkering op grond van de Algemene ouderdomswet (AOW).

- U hertrouwt, gaat een geregistreerd partnerschap aan of gaat samenwonen. Bij verbreking van de samenwoning binnen zes maanden kunt u weer terugvallen op de nabestaandenuitkering.
- Als u thuis een hulpbehoevende verzorgt of als u zelf hulpbehoevend bent en om die reden samenwoont, wordt uw ANW-uitkering niet beëindigd maar verlaagd tot 50 procent van het minimumloon.
- U vertrekt naar het buitenland. Of de uitkering stopt, is afhankelijk van uw verblijfplaats.
- Het jongste kind wordt 18 jaar of gaat tot het huishouden van een ander behoren.
- U bent niet langer arbeidsongeschikt.

Let op: De laatste twee redenen gelden niet voor nabestaanden geboren vóór 1 januari 1950. Hetzelfde geldt voor nabestaanden geboren tussen 1 januari 1950 en 1 juli 1956 en vóór 1 juli 1996 gehuwd, als de echtgenoot vóór 1 juli 1999 is overleden. Zij ontlenen het recht op een uitkering aan een overgangsregeling.

Ziektewet (ZW)

De Ziektewet geldt uitsluitend voor mensen die geen werkgever (meer) hebben, zoals uitzendkrachten. Ook kunt u ziekgeld ontvangen als u ziek wordt als gevolg van zwangerschap en bevalling. Het ziekgeld bedraagt ten minste zeventig procent van het dagloon (dit is aan een maximum gebonden). Als u gaat werken als zelfstandige is het in bepaalde situaties mogelijk om u vrijwillig te verzekeren.

Wie komt ervoor in aanmerking?

Als u ziek wordt en geen werkgever (meer) hebt, kunt u 'ziekgeld' ontvangen. De Ziektewet voorziet hierin. U bent verzekerd voor de Ziektewet als u aan de volgende voorwaarden voldoet. U bent:

- werknemer in loondienst (of geweest);
- jonger dan 65 jaar;
- aannemer van werk, maar niet in een eigen bedrijf werkzaam;
- stagiair en ontvangt een stagevergoeding;
- thuiswerker, musicus of artiest. Voor deze groep gelden bepaalde voorwaarden.

Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) kan u daar meer over vertellen.

Bent u verzekerd, dan kunt u in de volgende situaties recht hebben op een Ziektewetuitkering:

- U werkt als uitzendkracht (zonder vast contract met het uitzendbureau);
- U werkt als oproepkracht (afhankelijk van het soort oproepcontract);
- Uw tijdelijke arbeidscontract loopt af tijdens uw ziekte;
- U bent thuiswerker;
- U ontvangt een Werkloosheidswetuitkering (WW) en wordt ziek;
- U wordt ziek als gevolg van zwangerschap en bevalling. Wanneer u in loondienst werkt, hebt u tijdens uw zwangerschapsverlof recht op een uitkering op grond van de Wet arbeid en zorg. Maar als u door uw zwangerschap vóór of na de bevalling ziek wordt, ontvangt u een Ziektewetuitkering;
- U doneert een orgaan, waardoor u tijdelijk niet kunt werken;
- U bent gedeeltelijk arbeidsgeschikt en wordt ziek binnen vijf jaar nadat u bent aangenomen. Uw werkgever hoeft dan niet uw loon door te betalen, maar u ontvangt een Ziektewetuitkering (no-riskpolis).

Niet voor zelfstandigen

Ondernemers of directeuren-groottaandeelhouders kunnen alleen beroep doen op de Ziektewet als zij hiervoor een vrijwillige verzekering hebben.

Hoe hoog is het ziekgeld?

Uw Ziektewetuitkering bedraagt minstens 70 procent van uw dagloon. Dit is het loon dat u gemiddeld per dag verdiende in het jaar voordat u ziek werd. Let wel: dit is aan een maximum gebonden, per 1 januari 2009 **€ 183,15** euro bruto. De uitkering duurt maximaal 104 weken (twee jaar). Na 104 weken ziekte wordt bekeken of de zieke werknemer recht heeft op een loonaanvulling of een uitkering wegens volledige arbeidsongeschiktheid (zie de informatie over de WIA). De ziektewetuitkering kan onder bepaalde voorwaarden worden aangevuld met een toeslag op grond van de Toeslagenwet.

Aanvragen ZW-uitkering

Een ziektewetuitkering vraagt u aan bij Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). UWV is ook verantwoordelijk voor de verzuimbegeleiding en re-integratie.

Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)

De Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO) werd op 29 december 2005 vervangen door de WIA, de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen. Bent u op of na 1 januari 2004 ziek geworden en kunt u na twee jaar nog niet aan het werk, dan krijgt u met de WIA te maken. De WAO blijft bestaan voor mensen die in de WAO zitten. Wel kunnen zij worden herkeurd volgens nieuwe strengere criteria, al dan niet met gevolgen voor de uitkering.

Wie komt ervoor in aanmerking?

Alleen mensen die vóór 1 januari 2004 ziek zijn geworden.

Hoe hoog is de WAO-uitkering?

De WAO-uitkering bestaat uit twee fasen:

1. De **loondervingsuitkering**, die gebaseerd is op het dagloon (maximaal **€ 183,15**). Maandelijks wordt 8% gereserveerd voor de vakantietoeslag, die in mei wordt uitbetaald. De duur van de loondervingsuitkering is afhankelijk van de leeftijd op de ingangsdatum van de WAO-uitkering.

Leeftijd	duur
t/m 32 jaar	0 jaar
33 t/m 37 jaar	0,5 jaar
38 t/m 42 jaar	1 jaar
43 t/m 47 jaar	1,5 jaar

Leeftijd	duur
48 t/m 52 jaar	2 jaar
53 t/m 57 jaar	3 jaar
58 jaar	6 jaar
59 jaar en ouder	tot 65 jaar

2. De **vervolguitkering**, die gebaseerd is op het vervolgdagloon. De vervolguitkering kan in principe doorlopen tot het 65ste jaar. Het vervolgdagloon wordt als volgt berekend: voor elk jaar dat iemand op de ingangsdatum van de WAO-uitkering ouder is dan 15 jaar, wordt 2% van het verschil tussen het vroegere loon (maximaal **€ 183,15** per dag) en het minimumloon inclusief 8% vakantietoeslag (**€ 68,85** per dag) opgeteld bij dat minimumloon. Als iemand bijvoorbeeld op de ingangsdatum 45 jaar is, dus 30 jaar ouder dan 15 jaar, gaat het om $(30 \times 2\%) = 60\%$ van dat verschil. Dit bedrag, opgeteld bij het minimumloon, is het vervolgdagloon en vormt de basis voor de vervolguitkering.

De hoogte van de loondervings- en vervolguitering is, behalve van het (vervolg) dagloon, afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid. De uitkering bedraagt maximaal 75% van het loon gebaseerd op het (maximum) dagloon. Deze mate van arbeidsongeschiktheid wordt bepaald aan de hand van wat u met 'gangbare arbeid' nog kan verdienen. Gangbaar werk is al het werk dat iemand gezien zijn gezondheidstoestand en capaciteiten nog kan doen. De verdiensten hieruit worden vergeleken met het oorspronkelijke loon.

Als u als arbeidsongeschikte zodanig hulpbehoevend bent dat geregeld verzorging nodig is, kan de uitkering worden verhoogd tot maximaal 100% van het (vervolg-) dagloon. Dit geldt niet als u in een instelling bent opgenomen en de kosten daarvan door een verzekeraar worden betaald.

Als de WAO-uitkering, samen met het overige gezinsinkomen lager is dan het sociaal minimum, kunt u op grond van de Toeslagenwet een toeslag aanvragen. Als de WAO-gerechtigde overlijdt, hebben de nabestaanden recht op een overlijdensuitkering. Voor wie op 1 augustus 1993 al in de WAO zat, kunnen afwijkende regels gelden.

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)

De WIA regelt dat werknemers recht hebben op een arbeidsongeschiktheidsuitkering bij volledige en duurzame arbeidsongeschiktheid. Wie nog gedeeltelijk kan werken, krijgt een aanvulling op het loon.

Wie komt ervoor in aanmerking?

Voor werknemers die op of na 1 januari 2004 ziek zijn geworden geldt een wachttijd van 104 weken. Vervolgens hebben zij aanspraak op een uitkering op basis van de WIA, mits zij ten minste 35% arbeidsongeschikt zijn.

Hoe hoog is de uitkering?

Als u volledig en duurzaam arbeidsongeschikt bent, krijgt u een arbeidsongeschiktheidsuitkering. U moet dan ten minste 80% arbeidsongeschikt zijn en niet meer kunnen herstellen of een geringe kans op herstel hebben. U komt dan in aanmerking voor een uitkering op basis van de Regeling inkomensvoorziening volledig arbeidsongeschikten (IVA) van 75% van het dagloon (maximum dagloon € 183,15).

Als u ten minste 35% arbeidsongeschikt bent, hebt u aanspraak op een uitkering op basis van de Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten (WGA).

- U ontvangt minimaal 3 en maximaal 38 maanden een loongerelateerde WGA-uitkering. De eerste twee maanden bedraagt uw uitkering 75 procent van het dag-

loon, daarna 70 procent. Als u werkt, krijgt u de eerste twee maanden bovenop het nieuwe loon een uitkering van 75 procent van het bedrag dat u minder verdient in vergelijking met het dagloon. Uw totale inkomen neemt toe naarmate u meer werkt.;

- Na het einde van de loongerelateerde uitkering wordt er gekeken hoeveel u verdient. Is dat minimaal 50% van de resterende verdien capaciteit, dan vult de WGA het loon aan met 70% van het verschil tussen het dagloon en de resterende verdien capaciteit of het nieuwe loon;
- Als u na afloop van de loongerelateerde uitkering geen werk hebt of minder verdient dan 50% van de resterende verdien capaciteit, krijgt u een uitkering gebaseerd op een percentage van het minimumloon.

Maandelijks wordt 8% van de WIA-uitkering gereserveerd voor de vakantietoeslag die in mei wordt uitbetaald. Als de WIA-uitkering, samen met het overige gezinsinkomen lager is dan het sociaal minimum, kunt u op grond van de Toeslagenwet een toeslag aanvragen.

WIA-uitkering aanvragen

De IVA en WGA worden uitgevoerd door Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV).

Werkloosheidswet (WW)

De WW verzekert werknemers en ambtenaren die werkloos worden tegen de financiële gevolgen van werkloosheid. Het verlies aan inkomen kan voor een bepaalde periode opgevangen worden met een WW-uitkering. Deze uitkering fungeert als een brug tussen twee banen.

Wie komt ervoor in aanmerking?

Om voor een WW-uitkering in aanmerking te komen moet iemand in ieder geval:

- jonger dan 65 jaar zijn
- verzekerd zijn voor de WW
- minimaal vijf arbeidsuren per week kwijt raken (of voor wie minder dan tien uur per week werkte, minimaal de helft van de arbeidsuren);
- geen recht meer hebben op loon over die verloren arbeidsuren;
- beschikbaar zijn om te gaan werken;
- voldoen aan de '26 uit 36 weken'-eis: in de 36 weken voor de eerste werkloosheidsdag minimaal 26 weken in loondienst hebben gewerkt.
- geen Ziektewetuitkering, WAO-uitkering bij volledige arbeidsongeschiktheid of IVA-uitkering ontvangen;

- geen WGA-uitkering ontvangen (tenzij men naast de WGA-uitkering werkte, en die baan is kwijtgeraakt);
- zich tijdig registreren als werkzoekende bij UWV WERKbedrijf (voorheen: Centrum voor Werk en Inkomen CWI).

Iemand mag ook niet verwijtbaar werkloos zijn (als iemand zelf ontslag heeft genomen of om een dringende reden is ontslagen). Dan krijgt iemand geen, of alleen een gedeeltelijke uitkering. Protesteren tegen het ontslag is niet nodig als iemand dat alleen doet om een WW-uitkering veilig te stellen.

Hoe hoog is de uitkering?

De eerste twee maanden krijgt men 75% van het laatstverdiende loon (maximaal € 183,15 per dag), daarna 70%.

Hoe lang duurt de uitkering?

Iemand heeft minimaal 3 maanden en maximaal 38 maanden recht op een Werkloosheidswetuitkering (WW-uitkering).

- Wie alleen aan de wekeneis voldoet, krijgt maximaal drie maanden een WW-uitkering. De wekeneis houdt in dat men in de 36 weken voordat men werkloos wordt minimaal 26 weken heeft gewerkt.
- Wie in vier van de vijf kalenderjaren voorafgaand aan het jaar dat men werkloos wordt over 52 dagen of meer dagen loon heeft ontvangen voldoet ook aan de jareneis en krijgt daardoor langer een uitkering. De duur van de WW-uitkering is dan afhankelijk van het arbeidsverleden. De uitkering duurt in maanden even lang als het arbeidsverleden in jaren (met een maximum van 38 maanden).

De jaren vanaf het kalenderjaar waarin men 18 werd tot en met 1997 gelden voor iedereen als arbeidsverleden ('fictief arbeidsverleden'), vanaf 1998 wordt er gekeken naar de daadwerkelijk gewerkte jaren ('feitelijk arbeidsverleden'). Vanaf 2007 kunnen ook jaren waarin niet is gewerkt, maar wel mantelzorg in is verleend, meetellen voor het arbeidsverleden.

Maandelijks wordt 8% van de WW-uitkering gereserveerd voor de vakantietoeslag die in mei wordt uitbetaald. Als een WW-uitkering samen met het overige gezinsinkomen lager is dan het sociaal minimum kan op grond van de Toeslagenwet een toeslag worden aangevraagd.

WW-uitkering aanvragen

Op www.werk.nl kunt u zich inschrijven als werkzoekende. Vervolgens kunt u hier (elektronisch) een WW-uitkering aanvragen. UWV neemt dan vervolgens contact met u op. Hebt u geen internet? Ga dan langs bij een vestiging van UWV WERKbedrijf bij u in de buurt.

Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ)

Alleen zelfstandige ondernemers die voor 1 augustus 2004 arbeidsongeschikt zijn geworden kunnen nog een WAZ-uitkering krijgen. Als u nu arbeidsongeschikt wordt, moet u zelf voor een vervangend inkomen zorgen.

De zelfstandige die op 1 augustus 2005 al een WAZ-uitkering had, houdt deze wel zolang aan de uitkeringsvoorwaarden wordt voldaan:

- de zelfstandige is meer dan 25% arbeidsongeschikt;
- de zelfstandige is jonger dan 65 jaar;
- het inkomen op het moment van ziekte werd (gedeeltelijk) verdiend met werk als zelfstandige.

Ondernemers kunnen nu zelf bepalen of zij de inkomensrisico's al dan niet willen afdekken. U kunt voor een vervangend inkomen zorgen door:

- zelf geld te reserveren;
- een 'gewone' particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering af te sluiten;
- een 'individuele arbeidsongeschiktheidsverzekering tegen collectieve voorwaarden' af te sluiten. Dit is mogelijk via diverse branche- en beroepsorganisaties. Ook organisaties voor zelfstandigen, zoals de Vereniging Platform Zelfstandige Ondernemers (PZO), CNV Zelfstandigen en FNV Zelfstandigen bieden hun leden deze mogelijkheid;
- een vrijwillige Ziektewetverzekering en/of WIA-verzekering bij UWV af te sluiten. Deze verzekering geldt voor zelfstandige ondernemers die starten vanuit een dienstverband of uitkering.

Alternatieve verzekering

Wie moeilijk verzekeraar blijkt, komt in aanmerking voor een alternatieve vangnetverzekering als hij binnen drie maanden na de start van het bedrijf een particuliere verzekering aanvraagt. Eenmalig is de vangnetverzekering van 1 november 2008 tot 1 februari 2009 ook toegankelijk voor bestaande zelfstandige ondernemers.

WAZ-gerechtigden die bij een herbeoordeling volledig arbeidsongeschikt worden verklaard en geen aanvullende particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering hebben, kunnen ook gebruik maken van de alternatieve verzekering als zij binnen drie maanden nadat de WAZ-uitkering is beëindigd een particuliere verzekering aanvragen.

Voor deze alternatieve verzekering geldt geen medische acceptatie of leeftijdsgrens.

Zwangerschaps- en bevallingsuitkering voor zelfstandigen (ZEZ-regeling)

Vrouwelijke zelfstandigen hebben recht op een zwangerschaps- en bevallingsuitkering van minimaal zestien weken.

Wie komt ervoor in aanmerking?

De regeling geldt voor vrouwelijke zelfstandig ondernemers, de meewerkende echtgenote van een zelfstandig ondernemer, vrouwelijke beroepsbeoefenaars zonder arbeidsovereenkomst en vrouwelijke directeur-groootaandeelhouders.

Hoe hoog is de uitkering?

De hoogte van de uitkering hangt af van de winst die u hebt gemaakt of het aantal uren dat u als zelfstandige gewerkt hebt in het jaar vóór het jaar waarin de uitkering wordt uitgekeerd.

Hebt u in het voorafgaande jaar minimaal 1.225 uren als zelfstandige gewerkt, dan gaat UWV ervan uit dat u ten minste het minimumloon hebt verdiend. U hebt dan recht op een uitkering van 100% van het wettelijk minimumloon.

Hebt u in het voorafgaande jaar minder dan 1.225 uren als zelfstandige gewerkt, dan is de hoogte van de uitkering afhankelijk van de winst die u gemaakt hebt. De uitkering is nooit hoger dan het minimumloon.

Hoe lang duurt de uitkering?

In totaal minimaal zestien weken. De uitkering bestaat uit een zwangerschapsuitkering en een bevallingsuitkering.

- Uw zwangerschapsuitkering begint zes weken voor de dag na de vermoedelijke datum van bevalling en loopt tot en met de bevalling, ook als uw bevalling later is dan de datum waarop u was uitgerekend. Eventueel kunt u de zwangerschapsuitkering ook uitstellen tot uiterlijk vier weken voor de dag na de datum waarop u bent uitgerekend. Dan hebt u recht op een langere bevallingsuitkering.
- Uw bevallingsuitkering begint op de dag na de bevalling en duurt tien weken. Als u de zwangerschapsuitkering met een aantal dagen hebt verkort, wordt de bevallingsuitkering hetzelfde aantal dagen langer.

Waar kunt u de uitkering aanvragen?

U kunt de zwangerschaps- en bevallingsuitkering aanvragen bij UWV. Dit moet u op tijd doen: uiterlijk twee weken voor de datum waarop u de zwangerschapsuitkering wilt laten ingaan. Bij de aanvraag moet u een schriftelijke verklaring van een arts of verloskundige leveren, waarin staat wat uw vermoedelijke bevallingsdatum is.

Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong)

De Wajong biedt jonggehandicapten en studenten die arbeidsongeschikt zijn een uitkering op minimumniveau.

Wie komt ervoor in aanmerking?

Iemand komt voor de Wajong-uitkering in aanmerking als hij in Nederland woont, jonger dan 65 jaar is en

- op de dag waarop hij 17 jaar wordt minstens 25% arbeidsongeschikt is of
- na deze dag (maar voor z'n 30e verjaardag) minstens 25% arbeidsongeschikt wordt en in het jaar voorafgaand aan de arbeidsongeschiktheid ten minste zes maanden student was.

De uitkering gaat op z'n vroegst in vanaf uw achttiende jaar en eindigt als u 65 jaar wordt.

Hoe hoog is de uitkering?

De Wajong-uitkering wordt berekend aan de hand van de mate van arbeidsongeschiktheid en de grondslag. De grondslag voor de uitkering is het wettelijk bruto minimum(jeugd)loon per maand exclusief vakantietoeslag, gedeeld door 21,75.

Per 1 januari 2009 is de grondslag Wajong per dag voor		Bij een arbeidson- geschiktheid van			is de uitkering
23 jaar en ouder	€ 63,50	minder dan	25%	0%	van de grondslag
22 jaar	€ 53,98	25 tot	35%	21%	van de grondslag
21 jaar	€ 46,04	35 tot	45%	28%	van de grondslag
20 jaar	€ 39,06	45 tot	55%	35%	van de grondslag
19 jaar	€ 33,34	55 tot	65%	42%	van de grondslag
18 jaar	€ 28,89	65 tot	80%	50,75%	van de grondslag
		80% of meer		75%	van de grondslag

Als de jonggehandicapte zo hulpbehoevend is dat geregeld verzorging nodig is, kan de uitkering worden verhoogd tot maximaal 100% van de grondslag. Dit geldt niet als de betrokkene in een instelling is opgenomen en de kosten daarvan door een verzekeraar worden betaald.

Vakantietoeslag

Maandelijks wordt 8% van de Wajong-uitkering gereserveerd voor de vakantietoeslag die in mei wordt uitbetaald.

Beoordelen arbeidsongeschiktheid

In principe blijft UWV na de toekenning van de uitkering de mate van arbeidsongeschiktheid beoordelen. Hoe vaak, hangt af van de situatie. Stijgt het verdienvermogen zoveel dat men in een lagere arbeidsongeschiktheidsklasse valt, dan wordt de uitkering verlaagd. Het omgekeerde kan natuurlijk ook. Over de duur van de huidige Wajong-uitkering is dus alleen in het algemeen te zeggen dat men de uitkering behoudt zolang men aan alle voorwaarden voldoet.

Tegemoetkoming en toeslag

Naast de Wajong-uitkering heeft elke Wajong-gerechtigde onder de 23 jaar recht op een tegemoetkoming. Deze tegemoetkoming is bedoeld om de negatieve inkomenseffecten van de Zorgverzekeringswet en de Wet op de zorgtoeslag te compenseren.

Per 1 januari 2009 is de tegemoetkoming Wajong per maand voor

23 jaar en ouder	€	0,00
22 jaar	€	1,71
21 jaar	€	4,14
20 jaar	€	8,41
19 jaar	€	14,03
18 jaar	€	14,65

Als de Wajong-uitkering, samen met het overige gezinsinkomen lager is dan het sociaal minimum, kunt u op grond van de Toeslagenwet een toeslag aanvragen.

Wajong aanvragen

De Wajong wordt uitgevoerd door Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV). De jonggehandicapte moet zich binnen dertien weken na zijn 17de verjaardag of binnen de eerste dertien weken van de wachttijd melden bij UWV. Vervolgens moet de Wajong-uitkering binnen negen maanden na aanvang van de arbeidsongeschiktheid bij UWV zijn aangevraagd. De Wajong-uitkering gaat in op de 18de verjaardag.

Nieuwe wet

Het kabinet werkt aan een nieuw (uitkerings)systeem voor Wajong-gerechtigden. De nieuwe wet moet op per 1 januari 2010 in werking treden.

- Uitgangspunt wordt wat jongeren wél kunnen, in plaats van wat zij niet kunnen. Voor alle jongeren geldt dat zij in principe moeten werken of leren. Dit geldt ook voor jongeren met een beperking.
- De wijziging geldt voor nieuwe Wajong'ers (vanaf 2010), niet voor wie nu al in de Wajong zit, of voor 1 januari 2010 een uitkering heeft aangevraagd en recht heeft op basis van de huidige Wajong.
- Het belangrijkste doel van de vernieuwing van de Wajong is jongeren met een beperking te ondersteunen bij het vinden en houden van een baan bij een reguliere werkgever.

Tegemoetkoming onderhoudskosten thuiswonende gehandicapte kinderen (TOG)

De regeling Tegemoetkoming onderhoudskosten thuiswonende gehandicapte kinderen (TOG) geeft extra financiële steun aan ouders met een thuiswonend kind met een lichamelijke of verstandelijke handicap.

Wie komt ervoor in aanmerking?

Wie in Nederland woont en een gehandicapt kind thuis verzorgt, komt in aanmerking voor de tegemoetkoming, onder de volgende voorwaarden:

- het kind een (voorlopig) blijvende lichamelijke, verstandelijke en/of geestelijke handicap heeft;
- het kind bijna altijd een oppas of verzorging nodig heeft;
- het kind is minstens 3 jaar is en niet ouder dan 17 jaar.

Vanaf 18 jaar kan het kind zelf in aanmerking komen voor een uitkering via de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong).

Hoe hoog is de uitkering?

De tegemoetkoming bedraagt € 211,45 per kwartaal, per 1 januari 2009. Dit bedrag is belastingvrij. Ook heeft de tegemoetkoming geen gevolgen voor de kinderbijslag. De tegemoetkoming kan tot vier kwartalen met terugwerkende kracht worden toegekend.

TOG aanvragen

Alle TOG-aanvragen worden behandeld door de Sociale Verzekeringsbank Roermond, Postbus 1244, 6040 KE Roermond, telefoon (0475) 36 80 40.

Toeslagenwet (TW)

De Toeslagenwet vult uitkeringen aan tot het sociaal minimum als het totale inkomen van de uitkeringsgerechtigde en eventuele partner daaronder ligt.

Wie komt ervoor in aanmerking?

U kunt in aanmerking komen voor een toeslag als u een uitkering hebt op grond van de:

- Ziektewet (ZW)
- Werkloosheidswet (WW)
- Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ)
- Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong)
- Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO)
- Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA)
- Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen (Wamil)
- Wet arbeid en zorg. Op een uitkering in verband met zwangerschap, bevalling en adoptie is een aanvulling mogelijk.

Ook als uw werkgever u in het tweede ziektejaar niet meer dan zeventig procent van het loon betaalt, kunt u in aanmerking komen voor een toeslag.

Inkomen onder sociaal minimum

Uw totale inkomen mag niet te hoog zijn. U kunt recht hebben op de toeslag als:

- u getrouwd bent of samenwoont en uw gezamenlijke inkomen is lager dan het bruto minimumloon;
- u alleenstaand bent en een kind hebt jonger dan achttien jaar en uw inkomen is lager dan negentig procent van het bruto minimumloon;
- u alleenstaand bent en uw inkomen lager is dan zeventig procent van het bruto minimumloon.

Geen recht op een toeslag

U hebt geen recht op een toeslag als u:

- jonger bent dan 21 jaar en thuiswoont;
- getrouwd bent met een partner die na 21 december 1971 is geboren en geen kinderen hebt onder de twaalf jaar.

Hoe hoog is de toeslag?

De toeslag vult de uitkering aan tot het normbedrag. De hoogte van de toeslag is het verschil tussen het normbedrag en het inkomen.

Normbedragen per 1 januari 2009 bruto per dag (exclusief vakantiebijslag)

alleenstaande van 23 jaar en ouder	€ 48,47
alleenstaande ouder	€ 60,50
gehuwd / samenwonend	€ 63,50

Voor alleenstaanden jonger dan 23 jaar gelden lagere normen.

Inkomen en toeslag

Als inkomen telt alles mee wat de aanvrager en de partner met werken verdienen en vrijwel alle uitkeringen. Vermogen, zoals een eigen huis of spaargeld, blijft buiten beschouwing. Bij de berekening van het recht op toeslag blijft een gedeelte van het arbeidsinkomen (ten hoogste 15% van het minimumloon) buiten beschouwing gedurende maximaal twee jaar.

De toeslag bedraagt nooit meer dan het verschil tussen het dagloon of de grondslag waarnaar de uitkering is berekend en de loondervingsuitkering. Kort gezegd betekent dit dat de toeslag nooit meer aanvult dan tot het oude inkomen uit arbeid.

Vakantietoeslag

Als u recht hebt op een toeslag, hebt u ook recht op een vakantietoeslag ter hoogte van 8% van die toeslag. Deze vakantietoeslag wordt jaarlijks uitgekeerd in mei.

Toeslag aanvragen

U vraagt een toeslag op uw uitkering aan bij het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). U doet dit gelijk met uw aanvraag voor de uitkering of binnen zes weken. Alleen een aanvraag voor een toeslag op uw uitkering op grond van de werkloosheidswet (WW-uitkering) dient u in bij UWV WERKbedrijf (voorheen: Centrum voor Werk en Inkomen CWI).

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)

De IOAW is een inkomensvoorziening voor oudere werkloze werknemers. Zij kunnen in aanmerking komen voor een IOAW-uitkering als de uitkering op basis van de Werkloosheidswet (WW) is afgelopen. De IOAW-uitkering is een aanvulling op het (gezins)inkomen tot bijstandsniveau.

Wie komt ervoor in aanmerking?

- Werkloze werknemers die op het moment dat zij werkloos worden 50 jaar zijn en die de loongerelateerde uitkering (plus de vervolguitkering als zij daar nog recht op hadden) van de Werkloosheidswet (WW) volledig (met een minimum van 3 maanden) hebben doorlopen;
- Werkloze werknemers die na hun 50ste recht hebben gekregen op een uitkering op grond van de Regeling werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA) en dit recht weer verliezen omdat zij bij herkeuring voor minder dan 35 procent arbeidsongeschikt zijn bevonden;
- Gedeeltelijk arbeidsongeschikten die al op 28 december 2005 een IOAW-uitkering ontvingen en geen recht hebben op een toeslag via de Toeslagenwet, omdat ze een partner hebben die na 31 december 1971 is geboren én geen kind thuis hebben dat jonger is dan twaalf jaar.

De IOAW-uitkering sluit aan op de WW-uitkering. De IOAW vult het totale inkomen van de werkloze en diens partner (arbeidsinkomsten, uitkeringen, pensioenen) aan tot het niveau van het sociaal minimum. Vermogen, zoals een eigen huis of spaargeld, blijft buiten beschouwing.

Hoe hoog is de uitkering?

Bruto IOAW- bedragen per maand (inclusief 8% vakantietoeslag) per 1 januari 2009

alleenstaande 23 jaar of ouder	€ 1.138,47
alleenstaande 22 jaar	€ 884,69
alleenstaande 21 jaar	€ 746,80
alleenstaande ouder 21 jaar of ouder	€ 1.437,17
gehuwd / samenwonend (beide partners 21 jaar of ouder)	€ 1.476,84

Voor alleenstaande personen jonger dan 21 jaar gelden lagere bedragen.

Waar kunt u de uitkering aanvragen?

Een IOAW-uitkering moet bij UWV WERKbedrijf (voorheen: Centrum voor Werk en Inkomen CWI) in de woonplaats of regio worden aangevraagd. Gehuwden of samenwonenden moeten de uitkering samen aanvragen. UWV WERKbedrijf stuurt uw aanvraag door naar de sociale dienst van de gemeente waarin u woont. De sociale dienst neemt een beslissing over de aanvraag en laat dit u schriftelijk weten.

Nieuwe tijdelijke inkomensregeling voor oudere werklozen

De Eerste Kamer heeft dinsdag 17 juni 2008 ingestemd met het Wetsvoorstel inkomensregeling oudere werklozen (IOW). In deze wet wordt geregeld dat mensen van 60 jaar of ouder die tussen 1 oktober 2006 en 1 juli 2011 werkloos zijn geworden of worden en die langer dan drie maanden recht hebben op een WW-uitkering, na afloop van hun WW een IOW-uitkering krijgen. De IOW is maximaal 70 procent van het minimumloon en staat los van het inkomen van de partner en van vermogen. Inkomsten van de betrokkene worden wel verrekend met de IOW-uitkering. De regeling is tijdelijk en moet waarborgen dat ouderen na afloop van hun WW een minimuminkomen ontvangen. De wet gaat in op 1 december 2009.

Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

De IOAZ is een uitkering voor ouderen die gestopt zijn met hun werk als zelfstandige. De IOAZ-uitkering vult het (gezins)inkomen aan tot het bijstandsniveau. Ouderen kunnen deze uitkering tot hun 65ste krijgen.

Wie komt ervoor in aanmerking?

- Zelfstandigen van 55 jaar en ouder, die naar verwachting een inkomen uit beroep of bedrijf hebben van minder dan het berekend minimuminkomen voor zelfstandigen (€ 20.335,-) en daardoor gedwongen worden hun bedrijf of beroep te beëindigen;
- In de drie jaar voorafgaand aan de aanvraag moet het gemiddelde jaarinkomen beneden € 20.335,- hebben gelegen en voor de toekomst mag geen hoger inkomen dan € 20.335,- worden verwacht;
- Het bedrijf of beroep moet minimaal tien jaar zijn uitgeoefend, of drie jaar met daaraan voorafgaand zeven jaar een functie in loondienst;
- De zelfstandige moet 1225 uur of meer per jaar in het eigen bedrijf gewerkt hebben. Dit is gemiddeld zo'n 24 uur per week. Als de partner ook meewerkte in het bedrijf moet een zelfstandige minimaal 875 uur per jaar en de partner minimaal 525 uur in het bedrijf hebben gewerkt;

- Gedeeltelijk arbeidsongeschikten die al op 28 december 2005 een IOAZ-uitkering ontvingen en geen recht hebben op een toeslag via de Toeslagenwet, omdat ze een partner hebben die na 31 december 1971 is geboren én geen kind thuis hebben dat jonger is dan twaalf jaar.

De uitkering gaat in nadat het bedrijf of beroep beëindigd is. De IOAZ vult het totale inkomen van de werkloze en diens partner (arbeidsinkomsten, uitkeringen, pensioenen) aan tot het sociaal minimum. Vermogen blijft tot een bedrag van **€ 119.929,-** buiten beschouwing. Het extra vermogen wordt geacht jaarlijks 4% inkomsten op te leveren, die van de uitkering worden afgetrokken. Voor mensen die een IOAZ-uitkering krijgen en een pensioentekort hebben, wordt een bedrag tot maximaal **€ 112.792,-** ten behoeve van aanvullende pensioenvoorzieningen buiten beschouwing gelaten.

Hoe hoog is de uitkering?

Bruto IOAZ-bedragen per maand (inclusief 8% vakantietoeslag) per 1 januari 2009

alleenstaande 23 jaar of ouder	€ 1.138,47
alleenstaande ouder 21 jaar of ouder	€ 1.437,17
gehuwd / samenwonend (beide partners 21 jaar of ouder)	€ 1.476,84

Waar kunt u de uitkering aanvragen?

De IOAZ-uitkering moet bij een vestiging UWV WERKbedrijf in de gemeente of regio (voorheen: Centrum voor Werk en Inkomen CWI) worden aangevraagd vóórdat het bedrijf of beroep wordt beëindigd. Het bedrijf moet binnen anderhalf jaar na het aanvragen van de uitkering stopgezet worden. Gehuwden of samenwonenden moeten de uitkering samen aanvragen.

De Wet werk en bijstand (WWB)

De WWB geeft aan iedereen die rechtmatig in Nederland verblijft en die onvoldoende middelen heeft om in de noodzakelijke bestaanskosten te voorzien een minimuminkomen. De bijstandsuitkering overbruggt de periode totdat iemand weer een baan vindt.

U moet wel al het mogelijke doen om zelf weer in het eigen levensonderhoud te voorzien en bent verplicht algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden. Lukt het niet om aan de slag te komen, dan kunnen de sociale dienst, UWV WERKbedrijf (voorheen CWI) en/of een re-integratiebedrijf ondersteuning bieden bij het vinden van werk of scholing.

Bijstand en vermogen

Ontvangt u bijvoorbeeld alimentatie, een uitkering of inkomen uit werk, dan wordt het inkomen aangevuld tot de bijstandsnorm. Ook met vermogen boven een bepaald bedrag (€ 10.910,- voor gehuwden en alleenstaande ouders en € 5.455,- voor alleenstaanden) wordt rekening gehouden. Zit het vermogen vast in een huis, dan wordt bijstand verstrekt in de vorm van een lening (krediethypotheek) die terugbetaald moet worden. In dat geval geldt een vermogensvrijlating van maximaal € 46.100,-.

Bijstandsnormen

De WWB kent landelijke normen voor mensen van 18 tot 21 jaar, van 21 tot 65 jaar en voor mensen die 65 jaar of ouder zijn. De wet maakt onderscheid tussen:

- gehuwden, geregistreeerde partners of ongehuwd samenwonenden;
- alleenstaande ouders (die zorgen voor een of meer kinderen onder de 18 jaar);
- alleenstaanden.

Voor elk van deze groepen geldt een apart normbedrag. Voor gehuwden en samenwonenden tussen de 21 en 65 jaar is dat 100% van het netto minimumloon, voor alleenstaande ouders tussen de 21 en 65 jaar 70% en voor alleenstaanden tussen de 21 en 65 jaar 50%.

Het uitgangspunt voor de norm voor alleenstaande ouders en alleenstaanden is dat ze de (woon)kosten met anderen kunnen delen. Is dat niet of slechts gedeeltelijk het geval, dan kan de gemeente hen een toeslag geven van maximaal 20% van het netto minimumloon.

Mensen die 65 jaar of ouder zijn en geen volledige AOW hebben opgebouwd, kunnen via de WWB een aanvulling krijgen tot het niveau van de netto AOW.

Voor jongeren van 18 tot 21 jaar is de norm afgeleid van de kinderbijslag. Hebben zij hogere noodzakelijke bestaanskosten, dan zijn de ouders daarvoor verantwoordelijk. Is een beroep op de ouders niet mogelijk, dan kunnen zij een inkomensaanvulling krijgen via de bijzondere bijstand. De gemeente bepaalt de hoogte van de bijzondere bijstand.

Hoe hoog is de uitkering?

Bijstandsnormen <i>(netto bedragen per 1 januari 2009)</i>	Per maand	Vakantie- toeslag	Totaal
21 jaar tot 65 jaar			
Gehuwden of ongehuwd samenwonenden	€ 1.219,67	€ 64,19	€ 1.283,86
Alleenstaande ouder	€ 853,76	€ 44,94	€ 898,70
Alleenstaande	€ 609,83	€ 32,10	€ 641,93
Maximale toeslag voor alleenstaande ouders en alleenstaanden van 21 tot 65 jaar	€ 243,93	€ 12,84	€ 256,77
jonger dan 21 jaar			
Gehuwden of ongehuwd samenwonenden, beide partners jonger dan 21 jaar			
• Zonder kind(eren)	€ 421,44	€ 22,18	€ 443,62
• Met kind(eren)	€ 665,37	€ 35,02	€ 700,39
Gehuwden of ongehuwd samenwonenden, één partner jonger dan 21 jaar			
• Zonder kind(eren)	€ 820,55	€ 43,19	€ 863,74
• Met kind(eren)	€ 1.064,48	€ 56,03	€ 1.120,51
Alleenstaande ouder	€ 454,65	€ 23,93	€ 478,58
Alleenstaande	€ 210,72	€ 11,09	€ 221,81
65 jaar of ouder			
Gehuwden of ongehuwd samenwonenden, beide partners 65 jaar of ouder	€ 1.286,25	€ 67,70	€ 1.353,95
Gehuwden of ongehuwd samenwonenden, één partner jonger dan 65 jaar	€ 1.286,25	€ 67,70	€ 1.353,95
Alleenstaande ouder	€ 1.178,36	€ 62,02	€ 1.240,38
Alleenstaande	€ 936,15	€ 49,27	€ 985,42
verblijvend in een inrichting			
Alleenstaande of alleenstaande ouder	€ 271,59	€ 14,29	€ 285,88
Gehuwden	€ 422,43	€ 22,23	€ 444,66

Schoolverlaters

Bij schoolverlaters kan de sociale dienst de uitkering verlagen tijdens het eerste halfjaar na het beëindigen van de scholing of opleiding. Ook 21- en 22-jarigen kunnen een lagere uitkering krijgen als de sociale dienst vindt dat een volledige uitkering het financieel onaantrekkelijk maakt om te gaan werken.

Langdurigheidstoeslag

Mensen tussen 23 en 65 jaar, die vijf jaar of langer een inkomen hebben dat niet hoger is dan de bijstandsnorm, weinig of geen vermogen hebben en ook geen uitzicht op werk hebben, kunnen in aanmerking komen voor een langdurigheidstoeslag. Gemeenten bepalen de hoogte van de langdurigheidstoeslag.

Onkostenvergoeding voor vrijwilligerswerk

Bijstandsgerechtigden die vrijwilligerswerk doen, krijgen daar soms een onkostenvergoeding voor. Daarvan mogen ze een beperkt bedrag houden, zonder dat de hoogte van hun uitkering verandert. Als het gaat om vrijwilligerswerk dat de gemeente noodzakelijk vindt voor re-integratie van een bijstandsgerechtigde, dan mag er per maand maximaal € 150,- vrij ontvangen worden. Per jaar is het maximum € 1.500,-. In alle andere gevallen is de grens van de vrij te laten kostenvergoeding lager: maximaal € 95,- per maand, met een maximum van € 764,- per jaar.

Compensatie zorgverzekeringswet

Iedereen vanaf 18 jaar betaalt een nominale premie aan een zorgverzekeraar. Voor lage inkomens draagt de overheid bij aan de kosten van de zorgverzekering in de vorm van een zorgtoeslag. De uitkering voor mensen in een inrichting wordt maandelijks verhoogd met een bedrag waarmee de premie voor de nieuwe zorgverzekering betaald kan worden. Voor alleenstaanden is dat € 43,- per maand en voor gehuwden € 80,- per maand.

Premie voor re-integratie

Een eenmalige premie die de bijstandsgerechtigde ontvangt in het kader van de inschakeling in arbeid wordt tot een bedrag van € 2.196,- per kalenderjaar vrijgelaten. Gemeenten kunnen bijstandsgerechtigden een dergelijke premie geven met het oog op het bevorderen van positief gedrag gericht op uitstroom vanuit de uitkering naar betaalde arbeid.

Bijzondere bijstand

Als iemand noodzakelijke, bijzondere kosten maakt, die hij naar het oordeel van de gemeente niet zelf kan betalen, kan hij bij de gemeente een beroep doen op bijzondere bijstand. Het gaat dan bijvoorbeeld om verhuiskosten, studiekosten, kinderopvang of woonkostentoeslag. Er wordt rekening gehouden met inkomsten en vermogen.

Gemeenten mogen zelf vaststellen voor welke kosten en onder welke voorwaarden zij bijzondere bijstand verstrekken.

Bijstand aanvragen

Een bijstandsuitkering moet worden aangevraagd bij UWV WERKbedrijf (voorheen: Centrum voor Werk en Inkomen CWI). Overige bijstand, zoals bijzondere bijstand, moet worden aangevraagd bij de gemeentelijke sociale dienst of de afdeling Sociale Zaken.

Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)

De Wet Werk en inkomen kunstenaars (WWIK) geeft kunstenaars een aanvulling op hun inkomen als zij niet in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Startende kunstenaars kunnen de WWIK-uitkering gebruiken bij de opbouw van een winstgevende beroepspraktijk. Gevestigde kunstenaars kunnen met een WWIK-uitkering een tijdelijke terugval in het inkomen opvangen.

Wie komt ervoor in aanmerking?

U hebt recht op een WWIK-uitkering als u voldoet aan de volgende voorwaarden:

- U bent afgestudeerd aan één van de instellingen voor kunstonderwijs of werkt als gevestigd kunstenaar. Scheppende kunstenaars zoals beeldhouwers en choreografen en niet-scheppende kunstenaars zoals acteurs en dansers kunnen recht hebben op de uitkering.
- Uw inkomen is lager dan het bijstandsniveau.
- Uw eigen vermogen komt niet boven een bepaald bedrag uit.
- Voor gevestigde kunstenaars geldt ook het volgende:
  - in de twaalf maanden voor het aanvragen van een WWIK-uitkering moet u minimaal € 1.200 hebben verdiend;
  - u kunt worden aangemerkt als beroepsmatig kunstenaar. Voor informatie over de eisen die hieraan worden gesteld kunt u terecht bij 'Kunstenaars en Co'.

Kunstenaars&CO

Kunstenaars&CO (www.kunstenaarsenco.nl) heeft als wettelijke taak het uitvoeren van beroepsmatigheidsonderzoeken. Zij voeren deze onderzoeken alleen uit in opdracht van sociale diensten van gemeenten.

Inkomenstoets

Voor alle WWIK-gerechtigden geldt een progressieve inkomenseis. Om voor een uitkering in aanmerking te blijven komen wordt na iedere 12 uitkeringsmaanden aan de hand van een steeds hoger wordende eis de inkomensontwikkeling van de kunstenaar getoetst.

Maanden WWIK-uitkering	Jaarinkomen bruto
12 maanden	€ 2.800,-
24 maanden	€ 4.400,-
36 maanden	€ 6.000,-

Het inkomen kan zowel met de kunst als met ander werk worden verdiend.

De kunstenaar kan maximaal vier jaar - binnen een periode van tien jaar - een WWIK-uitkering krijgen. De WWIK-uitkering is een bruto bedrag en kent geen apart uit te betalen vakantietoeslag. Deze is in de maandelijkse uitkering inbegrepen.

Hoe hoog is de uitkering?

WWIK bedragen per maand (inclusief 8% vakantietoeslag) per 1 januari 2009		
	Bruto	Netto
Alleenstaande	€ 718,09	€ 629,09
Alleenstaande ouder	€ 1.006,69	€ 885,86
Gehuwden en ongehuwd samenwonenden	€ 1.058,08	€ 1.014,25

De zorgverzekeringswet (ZVW) en de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ)

De Zorgverzekeringswet (ZVW) en de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ) behoren niet tot het beleidsterrein van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), maar tot dat van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Om een 'compleet' overzicht van de sociale zekerheid te kunnen bieden hebben wij toch enige informatie opgenomen over deze regelgeving. Voor meer inhoudelijke informatie over de ZVW en de AWBZ kunt u terecht bij het ministerie van VWS (www.minvws.nl).

Zorgverzekeringswet (ZVW)

Een zorgverzekering en aanvullende verzekering dekken de kosten voor geneeskundige zorg. Het hebben van een basisverzekering is wettelijk verplicht. De overheid stelt de inhoud van het basispakket vast. Daarnaast is er de mogelijkheid om individueel aanvullende ziektekostenverzekeringen af te sluiten. Verzekeraars zijn verplicht om iedereen die zich voor de basisverzekering aanmeldt, te accepteren.

Hoe hoog is de premie?

De zorgverzekeraars stellen zelf de hoogte van de vaste (nominale) zorgpremie vast. De maandelijkse premie kan dus per verzekeraar verschillen. Kinderen onder de 18 jaar betalen geen premie. Naast deze premie aan de zorgverzekeraar, wordt er ook een premie aan de overheid betaald, die afhankelijk is van het inkomen. Deze premie wordt door de werkgever of uitkeringsinstantie automatisch op het loon / de uitkering ingehouden, maar ook weer door hen (grotendeels) vergoed.

Zorgtoeslag

Afhankelijk van uw inkomen kunt u voor de premiekosten een tegemoetkoming krijgen: de zorgtoeslag. Deze tegemoetkoming moet worden aangevraagd bij de Belastingdienst. Informatie over de zorgtoeslag treft u op www.toeslagen.nl.

Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ)

De AWBZ is een volksverzekering tegen het risico van bijzondere ziektekosten, waar men zich niet individueel voor kan verzekeren. Iedereen die in Nederland woont of werkt is ervoor verzekerd en heeft recht op vergoeding van de AWBZ-zorg.

De AWBZ dekt zware geneeskundige risico's die niet onder de zorgverzekeringen vallen. Het gaat dan bijvoorbeeld om opname in een AWBZ-instelling (zoals verpleeg- en verzorgingshuizen) inclusief de benodigde zorg.

Een verzekerde is automatisch verzekerd voor de AWBZ bij zijn of haar zorgverzekeraar. De uitvoering is door de zorgverzekeraars overgedragen aan de regionale zorgkantoren.

Hoe hoog is de premie?

De AWBZ-premie is inkomensafhankelijk en wordt door de werkgever of uitkerende instantie ingehouden op het loon / de uitkering. Bij gebruik van AWBZ-zorg wordt meestal een (inkomensafhankelijke) eigen bijdrage gevraagd.

Uw uitkering in het buitenland

Uw uitkering wordt alleen in het buitenland uitbetaald, als u woont in een EU/EERland, de Nederlandse Antillen, Aruba, of een land waarmee Nederland een verdrag heeft gesloten voor een goede controle op het verstrekken van uitkeringen. Het gaat daarbij om AOW, WAO, WIA, WAZ, ANW, Ziektewet en Kinderbijslag. Wie verhuist naar een land waarmee Nederland geen verdrag heeft, heeft geen recht meer op een uitkering. U verliest dan na drie maanden uw uitkering. Op www.szw.nl vindt u een actueel overzicht van de verdragslanden.

Uitzondering AOW

Voor de AOW geldt wel een uitzondering. Iemand van 65 jaar verliest bij verhuizing naar een niet verdragsland niet het volledige recht op AOW. Hij komt echter, onafhankelijk van de daadwerkelijke situatie alleen in aanmerking voor de AOW-uitkering voor gehuwden zonder toeslag (is maximaal 50% van het netto minimumloon).

Geen toeslag in buitenland

U verliest het recht op de toeslag als u in het buitenland gaat wonen. Sinds 5 mei 2005 verliest u ook het recht op toeslag indien u verhuist naar een ander land van de EU/ EER of Zwitserland. Op deze regel gelden de volgende uitzonderingen:

Op grond van jurisprudentie behoudt u uw toeslag als u verhuist naar: Bosnië-Herzegovina, Brazilië, Canada, Chili, Cyprus, Israël, Kaapverdië, Kroatië, Macedonië, Malta, Marokko, Nieuw Zeeland, Servië-Montenegro, Slovenië, Tunesië, Verenigde Staten en Zuid-Korea. De Nederlandse regering is van plan om de bestaande verdragen met deze landen aan te passen. De export van toeslag naar deze landen zal in de toekomst dus worden afgeschaft.

Overgangsregeling bij arbeidsongeschiktheid en ziekte

Mensen met een arbeidsongeschiktheids- of ziektebewijzing die elders in Europa (Europese Unie, Noorwegen, Liechtenstein, IJsland en Zwitserland) wonen, behouden door een overgangsregeling tijdelijk het recht op de eventuele toeslag op hun uitkering. De overgangsregeling houdt in dat de toeslag vanaf 2007 in drie fasen wordt afgebouwd. Gedurende 2007 behield men het recht op de toeslag; op 1 januari 2008 werd deze voor het eerst met eenderde verminderd.

Bezwaar en beroep

Wie het niet eens is met een beslissing van de uitvoeringsinstantie, moet over het algemeen eerst een bezwaarschrift indienen bij diezelfde instantie en kan na afloop van de bezwaarprocedure in beroep gaan bij de rechtbank, sector bestuursrecht. Als degene die bezwaar wil maken echter al uitvoerig en zonder resultaat heeft overlegd met de uitvoeringsinstantie, kan hij in het bezwaarschrift aangeven rechtstreeks in beroep te willen gaan. De bezwaarfase wordt dan overgeslagen. De uitvoeringsinstantie bekijkt of de zaak geschikt is voor rechtstreeks beroep. Is dat zo, dan stuurt zij het bezwaarschrift onmiddellijk door naar de rechtbank.

Informatie

Hebt u naar aanleiding van deze brochure nog vragen of wilt u meer exemplaren bestellen, dan kunt u contact opnemen met de Postbus 51 infolijn: 0800-8051 (gratis) of kijken op www.postbus51.nl.

Voor meer informatie kunt u ook de website van het ministerie bezoeken: www.szw.nl.

De volgende instanties voeren de sociale zekerheidswetten uit:

AOW, ANW, AKW, TOG	Sociale Verzekeringsbank (SVB) www.svb.nl Basisadministratie verzekeringen: 020-656 53 52 TOG: 0475-36 80 40
Ziektewet, WAO, WIA, WW, WAZ, Wajong, Toeslagenwet, de Wet arbeid en zorg en de ZEZ-regeling	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) www.uwv.nl Voor werknemers: 0900-9294 Voor werkgevers: 0900-9295
Aanvragen WW, Toeslagenwet, WWB, IOAW en IOAZ	UWV WERKbedrijf (voorheen: Centrum voor Werk en Inkomen CWI) www.werk.nl
WWIK	Centrumgemeenten (Alkmaar, Amsterdam, Arnhem, Assen, Breda, Den Haag, Eindhoven, Enschede, Groningen, Haarlem, 's-Hertogenbosch, Hilversum, Leeuwarden, Lelystad, Maastricht, Middelburg, Rotterdam, Tilburg, Utrecht en Zwolle.)

Informatie over de Zvw en de AWBZ:

Algemene informatie:	www.minvws.nl
Informatie over de AWBZ:	www.ciz.nl
Informatie over de ZVW:	www.denieuwezorgverzekering.nl

**Ministerie van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid**

Postbus 90801
2509 LV Den Haag

Bestelnummer 527

Januari 2009

Gratis uitgave